

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Avstrijsko pomirjenje.

Način, kako bi se sedanja sistema ustave dala premeniti, oziroma porazumljenje s Čehi in federalisti sploh uravnati, je za vsakega politika avstrijskega najmenitnejše vprašanje. Načina sta dva, ne samo različna, nego popolnem si nasprotna: s prestopljenjem decemberske ustave ali brez prestopljenja, kajti da se z ustavo, kakoršna je sedaj, ne dá Avstrija vladati in pomiriti, to priznavajo najcentralistnejši listi. — Kar zadeva prelomljenje sedanje ustave, o tem je moja misel: da je ta pot najnevarnejši vseh potov, posebno v sedanjem položaju Avstrije, na katero Nemčija po lesičje preži. Prelomljenje ustave od strani krone je samo nasebi protustavno, nemoralno, nezanesljivo, pogubljivo. Kar bi krona storila denes federalistom v korist, to bi jutra ali po jutranjem — od zvonjav ali znotraj prisiljena — storila centralistom v prid. Pri tem bi omahnila véra in zaupanje v vlado, in razkačenost potrte stranke bi bila pravična; nasledki za državo bi bili nepredvidni; obstanek državin postavljen na rob propada. Kdor bi zmagal, svoje zmage ne bi bil vesel; kdor bi izgubil, svoje izgube ne bi mogel preboleti; mirnost in varnost bi izginila iz prs vseh, na nju mesto bi se ulegla srd in obup. Pravo ima Fischhoff v svojej znanej brošuri pisati: „Kakov obstanek bi imelo novo ustavno poslopje, katero bi se na razvalinah prisedene ogerske in cisalajtanske ustave postavilo?“

Mi, ki smo tolikrat izrekli, da želimo obstanek Avstriji, z vso slabo močjo odsvetujemo vladi, ko bi kedaj do tega prišli, storiti brez skrajnejše sile tak neustavni korak. Mogoč in potreben bi bil edino tedaj,

ko bi vsi narodi sami izpolnitve decemberske ustave več ne terjali, in ustavni pot sami zavrgli.

Po mojem trdnem in večletnem prepričanju ostaja avstrijskim narodom edino najkrajši pot do večstranskega pomirjenja in do okrepčanja Avstrije v izvršenju onih formalnosti, katere sedanja ustava predpisuje. To misel je „Slov. Narod“ uže pred tremi leti izrekel, akoravno je bil krivo razumljen in tolmačen. Isto misel je tudi kasneje „Sl. Narod“ uže večkrat izjavil, če ravno bolj po okolišnji. Zato je potrebno, da se tá točka bolj razjasni in krivim tolmačenjem nasproti stopi.

Nam se zdi pot: formam sedanje nepopolne in krivične ustave zadovoliti, najkrajši pot iz zadreg. Jaz pravim „formam zadovoliti“, ker je po mojih mislih v vsakej državi treba nekakega obraza, nekakega pota, nekake forme, po kateri narod (v državopravnem pomenu te besede) svoj glas in svoje gospodstvo razodeva in izvršuje. Dostikrat je ta pot preozek, včasih celó krivičen; ali razen njega in brez njega narod ne more do vkupnega delovanja, tedaj do veljave svojega mnenja priti. Kdor ta vkupni pot nastopi, s tem samo željo izrazi in voljo pokaže, priti do vkupnega delovanja; z nastopom tega pota še on ne priznava tudi izvrstnosti, pravičnosti ali celó edinozveličavnosti tega pota. Tako n. pr. Tirolska, Kranjska itd. s tem, da je po državnih poslancih prag državne zbornice prekoračila, nij hotela izvrstnosti državnega zbora in njegovega sestavljenja priznavati.

Priznavanje vkupnega delovanja z dejanjskimi stopinjami na polji sedanje ustave olegšuje tudi kroni pomirjenje in delo. Da krona in sedanja vlada krivičnosti sedanje

ustave (n. pr. krivični volilni red, preširoko kompetencijo državnega zbora, nepotrebno centralizacijo deželskih zadev itd.) priznava, o tem ménim nobeden politik niti z daleka ne more več dvomiti. Z druge strani je očitno, da krona neče svoje prisege na to ustavo prelomiti, in v tem jej právo dajemo. Kakó se hoté tedaj krivičnosti ustave odpraviti, kakó se hoče kroni želja narodom zadosti in Avstrijo okrepčati, izpolniti, ako se neče edino mogočega pota nastopiti: formalnost sedanje ustave dejanjski priznati? Licemerstva pri takem koraku ne vidim: vsaka ustava mora mogočnost potrebnih sprememb pripuščati; ako je nespremenljiva, tedaj nij ustvarjena za ta svet, ampak za oni. Saj si tudi najhujši zagovorniki te ustave ne mislijo take kakoršna je, ampak celó drugačo; zakaj je potem nje nasproti ne bi pogojno sprejemali?

Še bolj pa kakor krona, terjajo nemške zadeve, združena Nemčija, katera nam čez plot na dvor gleda, da se krivih in krivičnih političnih korakov izogibljemo. Sistiranje ustave ali samovoljno nje premenjenje pomenilo bi intervencijo Nemčije, vmešanje v naše notranje zadeve zavoljo krika, kateri bi Nemci zagnali. Ako je uže to splošna dolžnost vsake državne oblasti, da ničesar krivično in samovoljno ne stori, ampak da vse po vkupno utrjenih zakonih izvršuje, tedaj je tega pravila Avstriji v sedanjih nevarnih okolištinah tem bolj potreba. Hodeč po ozkem poti zakonov in zavez, držeč se edinega ustavnega pota je Avstriji jedino mogoče, notranji in zvonjavni mir pridobiti in ohraniti; za obema stranama tega pota reži žrelo gotovega propada, v kateri jo pahne prvi krivi korak.

Poleg teh in še drugih uzrokov je čem

Listek.

Črte in črtice.

I.

Nocoj sem trdno spal in se mi je sanjalo, da sem bil fajmošter. In če me kolega v novinarstvu čestiti prijatelj gosp. Kljun vedno proglašá za sovražnika tega stanu, naj mu bode vendar to dokaz, da mi nekrščansko krivico dela, ako mu na vero povem, da sem bil vesel, da sem bil fajmošter. Zlezal sem takoj prvo nedeljo na propovednico ali prižnico, oblastno sem po svojih vernih pogledal, udaril ob leco, in veste kaj sem po pridigi oznanil? Procesijo! — In zakaj? Ne da bi šli bosí in s trnjem v ženskih laseh na kak hribček v cerkev kacega posebno veljavnega prvaka mejsvetniki dežja prosit ali za črva molit ali pogubo vseh liberaluhov zahtevati, ne, — nego

da bi bogomólili in prosili za čas, ko bodo cenjeni gospodje staroslovenskega veroizpovedanja izpoznali in izprevideli, kako humorističen in smešen prizor narodu igrajo, ako Lipe Haderlapa na visok oder posade, da se usoja tam z visocega sodnjega stola soditi može, kateri vendar v resnici še ne mislijo s Stritarjem, ki je to literarno pigmejo počastil, kakor tudi Homer Terzita, z verzom:

Postoj en čas, do malo se oddahnemo!
Čestiti družbi vsej uhaja sapa,
Počakaj, da si grlo malo splahnemo —
Jaz s težka že dohajam Haderlapa.

Žalibog da fajmošter jaz in moje ovce ali duše nijsmo izvršili kar sem jaz na propovednici takoj prvo nedeljo oznanil, torej se bode Lipe še dalje domišljjal, da bodoči svet ne bode res nič pametnejšega posla imel nego soditi ali ima on v „Novicah“ in svojih z loparjem pisanih pamfletih prav ali

ne; i jaz nemam prav za prav nič proti temu. — Moje sanje so se namreč bile od procesije proč in na drug predmet obrnile.

Moj mežnar namreč, prav Petovarskega obraza mož, pride k meni na „kancelj“ in za „kuretelj“ pocuka in pravi: „gospod fajmošter, pravi, gospod fajmošter, naj gredo brž v zakristijo, grški Diogenes je iz svojega roda prišel s svojo slovečo svetilnico in bi rad govoril z njimi“. Jaz Diogenesa nijsem uže dolgo videl, tudi sem bil prav po babje radoveden, kaj mi ima povedati, torej hitro ovcam svoj žegen dam: „in nomine patre itd.“ ter še „bangéljske bukve“ na leci pozabivši, hitro koracám po stopnicah v zakristijo. „Serviteur, Diogenes, kakšnih „ljudij“ pa zopet iščeš s svojo svetilnico, ki je uže tako znana, da je skoraj trivijalna“. — „E, pravi Diogenes, tam na onem sveti se s Sokratom včasí za sod vsedeva, prav tako kakor je Stritar v „Zvonu“ popisal, več, in

prejšnje pomirjenje vlade, Čehov in federalistov na ustavnem polju toliko nujnejše, ker slovanskim narodom vsak trenotek odlašanja na vse strani škoduje. Tlačenje od zgoraj, tlačenje od sosedov in razpor mej samimi slabi uže vidno te narode in jih slabi tudi na škodo državi. Treba nam je miru, dela, duševnega okrepčanja, treba nam je popraviti, kar se je nad nami, nam in državi v škodo grešilo. To delo pa je neodlašno, nujno, silno. Torej pomirjenje po najkrajšem, najložem in najuspešnejšem potu! —

Prvi zbor slovensko-štajerskih učiteljev.

[Izv. dop.]

(Konec.)

Po zborovanju je bil skupni obed, o katerem je uže drug korespondent poročal. Tudi o izletu v vinorejske šole in o besedi je bilo uže v „Slov. Narodu“ pisano. Drugi dan (22. sept.) so si ogledovali učitelji Mariborske šole in so prišli zopet ob 10. uri k zborovanju v Wiesthaler-jevo dvorano. G. Lapajna odpre sejo ter naznanja srčno zahvalo g. Pajka za zaupanje, katero to mu učitelji 21. sept. skazali. Dalje poroča, da se g. Pajk denašnje seje radi preobilnih opravkov ne more udeležiti ter prevzame sam predsedništvo. Preide se k prejeta dan ostalej točki: o imenovanju učiteljev.

G. Žirovnik o tej stvari kratko poroča ter stavi resolucijo naj bi ostalo imenovanje učiteljev okr. š. svetom. G. Kuhar pravi naj bi ostala kr. š. svetu vsaj pravica imenovanja. G. Lapajna pa meni, naj bi vsaj dosta pravic se pustilo okr. šolskim svetom, če se jim uže imenovanje odvzame. Ker nihče več za besedo ne oglasi, poprime referent končno besedo ter zavrača g. Kuharja, da nikdar ne bi bilo dobro, če bi kraj. šol. svetje pridržali pravico imenovanja, ker v njih sede večkrat taki možje, ki niti čitati ne znajo in torej ne mogo svedočanstev in zmožnostij kompetentov ceniti. Dalje ugovarja g. Lapajnu, da bi okr. š. svetje izgubili svojo najvažnišo pravico, če se jim odvzame imenovanje učiteljev in priporoča še enkrat svojo resolucijo sl. zboru, katera je bila potem tudi skorej enoglasno sprejeta.

bereva „Slovenski Narod“, od naslova gori noter do Bary-du-Bary (tega pač ne več). Ker vedno in vedno o učitelstvu pišete, pa mi pravi oni dan Sokrates, ti, pravi, Diogenes, pravi, vzemi, vzemi zopet enkrat tisto svojo svetilnico in polukni malo gori na to Slovensko in najdi mi če moreš le enega nemškutarskega učitelja, ki bi res še kaj na srcu imel nego: povišenje plače, povišenje plače, in povišenje plače. To veš, da sem bil jaz sam tudi učitelj, za to me zanima reč, pravi. Vzajemno svetilo in grem iskat; res nijsem nobenega našel; nego v Ljubljani so celo te dni sklenili prositi c. kr. uradniško sukno. In ker sem tudi sam bral v „Slov. Narodu“ vsak dan (za moj gústo še preveč) pišeš in pisati daš o učiteljskem vprašanju, prišel sem ti dobro misel povedat, ki sem jo dobil pri kranjski deželni učiteljski konferenci. Daj, daj nasvetovaj v svojem listu, naj nemškutarski učitelji, ki so sklenili za paradirno c. kr. uradniško sukno

In s tem je bilo dokončano zborovanje slovensko-štajerskih učiteljev.

Prične se potem občni zbor. „Učiteljskega društva za slov. Štajer“, katerega odpre g. predsednik srčno pozdravlja došle učitelje in povdarja važnost tega zbora. Na to pozove blagajnika, naj poroča o materialnem stanju društva, kar se tudi na kratko zgodi. (Voljeni so bili trije breški učitelji za pregledovalce računov.) Tajnik potem poroča o delovanju društvenem. Obe poročili sti zadovoljili zbor. Dalje se sklene, da naj velja od prvega januarja za celo leto list 3 gl. in društvenina naj znaša 1 gl. Za društveni sedež izbere zbor — Ljutomer ter per acclamationem voli g. Lapajna predsednika. Ko so še drugi odborniki bili voljeni, se določi za prihodnji občni zbor Celje.

Po dovršenem dnevnem redu predlaga g. Žirovnik naj se tudi letos voli odsek od treh udov za uredavanje lista, kar zbor potrди. Ker se nikdo več k besedi ne oglasi, predsednik z daljšim govorom sklene zbor, v katerem konstatuje veselo napredovanje slovensko-štajerskega učiteljstva ter želi, da bi učitelji tudi sanaprej tako marljivo delali za povzdigo narodnega šolstva; dalje zakliče na cesarja, kot utemeljitelja nove šolske dobe trikratni: živio! kar stori tudi z največjo navdušenostjo zbor, in končno zahvaljevaje se vladnemu komisarju za potrpljenje pri našem zboru, na kar se vladni komisar zboru zahvaljuje, da je bilo vse v tako izvrstnem parlamentarnem redu vse obravnavano.

Končno nazdravlja g. Poljanec dosedanjemu odboru za njegovo neutrudljivo delovanje trikratni: „Slava“ in zbor z njim; g. Pernišek nazdravlja odhajajočemu tajniku g. Žirovniku ter se nadeja da bode list še dalje podpiral. Zbor tudi temu s srčnim: „živio“ pritrdi, na kar se g. Žirovnik ginen zahvaljuje ter pravi, da bode kar le mogoče list podpiral.

Tako se je torej čestno končalo prvo zborovanje slovensko štajerskih učiteljev, pri katerem so pokazali, da nijso strahopetneži, kakor njih kranjski kolegi! Popoldne so še šli nekateri učitelji ogledovat šolo v Rotvanji a drugi so odpovali po malem.

To sta bila torej dva dneva slovenskih

prosjačiti, na Gariboldijev predlog še sklenejo, da mora vsak izmej njih imeti še velikansko rudeče pavovo pero vtakneno v tist blaženi del šloveškega života, katerega so učitelji prejšnje dobe v jezi s svojim linirjem iskali, in katerega bi samo fini Francoz, in še ta le z opisom mogel v elegantni družbi zaznamovati. Paradirno bi bilo in morda bi se še bolj prikupili ter gotovo dobili „povišane plače“. Če bode kak c. kr. nadzornik to nasvetoval, gotovo enoglasno sklenejo. In taka inicijativa bi bila častna za Kranjce, kaj? — „Ljubi moj, odgovorim jaz Diogenu, kaj zdaj to meni mari, ali ne vidiš, da zdaj ne utegnem več za „Sl. Nar.“ pisati, ker sem fajmošter in sem takoj prvo nedeljo oznanil proce. .“

Ná! Vsredi stavka, v sredi besede se vzbudim, vidim, da sem na svoji postelji, da uže visoko stoječe jutranje solnce v mojo sobo sije, da je bilo moje fajmoštrovanje in moj interesanten dialog o nemškutarskih učiteljih le v sanjah. Fatalno! Vendar se mi je zdel Diogenov svet premoder, da bi ga g. Gariboldi ne zvedel. Ker pa sam s tem gosp. učiteljskim strahom nemam česti znan biti, napotim se ob deseti uri proti deželnemu zboru in tam sem naprosil znanega poslanca, naj pove vse g. Gariboldiju, katerega pozna še iz onih časov ko je naroden bil. Ali je povedal ali ne, to boste videli po prijavljenih sklepih nemškutarskih učiteljev. Jaz se potlej tudi nijsem več za to brigal, nego sédel sem v deželnem zboru zadaj in sem začel slikati in očrtavati posamezne poslance, vse vprek, ali so nemškutarji ali Slovenci, klerikalni ali liberalni. Nekaj teh črt in črtic vam podam prihodnjo nedeljo, ako vam drago in ako mésite, da ne bodo zamerili tisti, katere bode hudomušno zadelo, kajti gorje bi mi ga bilo, ako potlej proti meni najamejo duševnega orjaka Lipe Haderlapa!

pedagogov, katera sta izvrstno izpala in nadejamo se da bode prihodnji zbor v Celji še sijajniši. Živeli!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. septembra.

Deželni zbori v tih dolgočasnosti delajo v odborih, iz javnih sej nij nič obče zanimajočega čuti.

Vodje severnopolarske ekspedicije so v petek večer na Dunaj prišli. Velikanska množica ljudstva jih je na kolodvoru in na cestah, ki od kolodvora drže pozdravila. Župan dunajski na čelu občinskega zbora, viceadmiral Pöck in mnogo generalov, več deputacij je sprejelo došle. Denes je sprejem v geografskem društvu.

Češka „Politik“ strašno surovo in netotesano zabavlja in zmerja mladočeške poslance in skoro presega v blatenji še naše klerikalce. — Isto tako o slovenski politiki od znanega pamfletarja mladega telegrafskega vajenca prinaša dopis o slovenski politiki, ki stvari zavija in laže, torej odgovora ne zasluži. — Volitve v državni zbor na Češkem namesto pasivnih deklarantov, bodo zopet 20. in 23. oktobra letos. Vseh vkup je 33 mandatov izpraznenih.

Tirolski dež. zbor misli baje malo proti konfesionalnim postavam poropotati. — Italijanskih liberalno - narodnih Tirolcev vendar nij v zboru, ostali so pri svoji pasivni politiki.

Ogersko posojilo je pri Rotschildovem konsorciju sprejeto in sklenuo. Konsorcij da 30 milijonov fiksno proti 6 procentov, 46½ milijona račun ogerske države.

Vnanje države.

Ruska vlada Serranove noče pripoznati, a stopila je z njo v oficijozno občevanje. Prve dni prihodnjega meseca, pojde gospod Kudriavskij, nekdanji ruski poslanik v Španiji, tja, da bode Rusijo zastopal.

Knez Karlos iz **Rumunije** je, ko je bil vzdajnič na Angleškem, ogledal si gomilo Napoleona III. na katero je položil venec. Čudno dejanje hohenzollernskega princa! Oficijalni „Monitor“ je celo to dejanje objavil. Francoska je še vedno solnce, okolo katerega se suče politična zvezda Rumunije.

Francoski oficijalni list razglša dekret, ki vabi volilce pomorskih Alp, Pas-de-Calaisa in Seine-et-Oise k volitvi poslanca na 18. prihodnjij mesec.

Italijanski kralj je podpisal razpustilni dekret za komoro. Ko se vrne minister Minghetti v Rim, se bode dekret publiciral. — Kakor milanski „Pungolo“ javlja,

se je pitanje glede reguliranja meje mej Italijo pa Švico 23. t. m. določilo. Amerikanski poslanik Perkins Marsh je kot razsojevalec terjatve Italije kot popolnem opravičene pripoznal. Italija dobode s tem 1800 hektarjev ozemlja.

Turškemu sultanu se je preteklo nedeljo narodil cesarski princ. — Visoka porta je generalni gubernijati v Albaniji razpustila, ter to provincijo s Prizrendijem (Prizrenom) zedinila. Inostrane oblasti spremene torej svoje konzulate v vicekonzulate.

V **severni Ameriki** je še vedno nemir mej črnimi pa belimi, ki se razširja tudi v Alabamo; poslala so se tja vojaške čete.

Dopisi.

Iz Ijutomerskih goric 23. sept. [Izv. dop.] Prva in najlepša je krepost vsakega pravega rodoljuba, da svoje moči podari pospeševanju umnega in kulturnega napredka svojega naroda, do česa se lahko pride po raznih potih, ali dobro vemo, da je narodna šola glavni faktor kulturnega napredka naroda, in da se brez nje ne more ni govoriti o kulturnem napredku, kajti ona nam krči pot k omiki: in ravno za to mora biti narodna šola najlepše svetišče za mladino v katero jo pošilja narod, da si blaži mlado srce, a um razbistri: ona nam postavlja stalen in čvrst temelj, na katerega se lahko zida sijajno poslopje omike in slave narodove. Le škoda je velika, da še večina naših šol ne more odgovarjati tako dostojnemu namenu. A zato smo mi poklicani, da na altarju svetega domoljuba prinašamo daritve za srce svojega naroda, da pospešimo blagostanje, kder nam je mogoče. Naj nam to pojasni svetinjska šola, o kateri bomo govorili. Nečem ni spominjati, da svetinjska šola ne more nikakor odgovarjati svojemu poklicu, kar poslopje zadeva. Če pomislimo, da je zdanja šola nizka, mala, tesna in jako vlažna, uže se nam lahko narine misel, da je treba nove večje šole; ker zdanja šola zadostuje le kakim petdesetorici učencev, obiskuje jo blizu dve sto učencev (še veliko več je za šolo sposobnih) da si imajo večji otroci šolo predpoludne, a manjši (začetniki) popoludne. Za to mislimo, da bi se moralo najprej sezidati nove in večje poslopje, učenci in učenke šolo pridneje obiskavati, delokrog učiteljev razširiti, ker je to nujna potreba, kakor bomo videli, a vsemu temu ne bi zadostovala ena edina učiteljska moč, kakor zdaj. Pač vsak zdravnik bi nam rekel, da zdanja šola ne služi zdravju, kdor v njej prebiva, a pedagog bi nas silno grajal, zakaj mladino v takim mestu, kakor da ne bi bila draga našim srcem naša lastna

kri. Čuli smo, da se je te dni v neki seji sklenilo zidanje nove šole. To je dobra misel, le treba jo je še zvršiti. Tudi vemo, da želi cela fara zidati šolo, le nekateri udje krajnega šolskega sveta protivijo se temu. Ali paziti je treba, da jih ne bode zadel resničen izrek: „Quidquid delirant reges, plectuntur Achivi“. Narod je izprevidel, da le šola dela iz nas ljudi. Tudi narod sam lahko spozna, da njegov razum, ne zadostuje vsem stvarim mej katerimi on živi: Človek se stvari, katere opazuje, mora učiti spoznavati zunaj in znotraj, potem pa to delati, kar ima delati. Vi stojite na vinorodni zemlji, živite na in mej vinskimi bregi; nad vami se razpenja modro nebo polno sijajnih zvezdic, a ne bi bilo dobro, da bi vse to bolje poznali, da ne bi govorili, da nam zvezde repatice oznanujejo boje, in kako bo leto; izprevideli bi, kako je treba ravnati z vinsko trto, da bi vam rodila še bolj vince, ker tako rekoč v kleti ste rojeni in v kleti umirate, a še ne poznate umnega kletarstva. Zastonj je stalna volja hotenje in goreče rodoljubje nekaterih učiteljev, če ne imajo šol, katere bi se svojim vnanjim dostojanstvom in notranjimi pomočki mogle pospeševati njihovo delovanje, da bi podučili Vaše otroke, a dosegli narodno bodučnost. Zastonj nas obdajajo vinske gorice a našemu razumu nij dana priložnost, da bi se seznanil z umnim vinorejstvom: trebalo bi tedaj, da bi se tudi naj v prihodnje v naši šoli ozir jemal, kolikor bi se pač dalo, saj živimo na vinski zemlji, in vinski smo bratje: a kateremu je treba malo reformacije v šoli, ki bi bila najprimernejše v ta namen pri Svetinjah kot v središču Ijutomerskih goric. Takaj je tudi mnogo gospode, katerim vincarji obdelujejo traje; ne bi li bilo dobro, da bi njihovi bodoči delavci znali lepše in pametnejše streči vinski trti, da bi se obilneje naplačeval njihov trud. Če so naši starci zamudili, (pa jim tudi nij bilo mogoče) da bi dosegli za to potrebno znanje, nij še to zamujeno pri naših otrocih. Uže vas je, vrli Svetinčanje, deželno šolsko svetovalstvo spodbudilo na delo, a vi ste mu obljubili, da boste dali zidati šolo, toda to je bila samo obljuba, kakor mislimo, ker še do sedaj pogrešamo željene nasledke te lepe obljube. Na delo torej, začnimo enkrat! Ne dajte si več te sramote, da bi Vas drugi opominjali da je treba zidati novo šolo (da si je to dolžnost), pokažite dejansko, da ste izprevideli sami, da vam je treba novega šolskega poslopja in da ste prijatelji šolstva. Naj vam bode šola svetišče, kamor pošiljate svoje otroke, da bi se napili iz studenca znanja potrebnih človeških krepostij: Ker mi rodeči se na ta

svet donajamo s soboj samo prazno misel kot tablo — pravi Aristoteles — na kateri nij nič zapisano, ampak se stoprv, kar tam biti ima, mora na njo zapisati, a vse to lahko se doseže z vajo in učenjem. Zapomnimo si kako je lepo rekel naš slavjanski reformator šole tako-le: „Kadár solnce nebeško ne izhaja sé svoje visine k vsaki bilki posebej, in čeravno oddaljeno od vsakega stvora, vendar ga ogreva in mu svitlobo daje; tako bo tudi učitelj ne z enim ampak sé vsemi učenci ob enem delal“. Tako nas uči naš enokrvni brat preslavni Komensky. Zato vam zopet še enkrat kličemo, ne čakajte, da bi vas vnanji vtisi prisiljevali na zidanje šole, ampak Vi jih sami morate preteči, da nam bode zanamstvo vse bliže in bliže kulturnemu napredku, da se odolžite svoji domovini, saj smo poklicani, da skrbimo za napredek in za lepšo prihodnost, torej naprej z upanjem: *dimidium facti, qui coepit, habet.*

Domače stvari.

— („Narodna tiskarna“) ima denes izredni občni zbor.

— (Porotnega sodišča se je v Ljubljani) začno jutri 28. sept.

— (Učiteljska konferencija) v Ljubljani je predvčerajšnjem nehala svoje zborovanje.

— (Poziv.) Vaje pevskega zbora ljubljanske čitalnice se začno vtorek 29. septembra in se bodo nadaljevale redno vsak torek in petek ob 8. uri v pevski sobi. Vaje vodi pevovodja gospod Vojteh Valenta. Gospodje pevci, ki dozdej še nijso člani pevskega zbora, lahko se vpišejo vsak vtorek in petek ob omenjeni uri. K marljivemu obiskovanju teh vaj vabi uljudno vse gospode in pevce Čitalničin odbor.

— (Iz Zidanega mosta) se nam 25. sept. piše: Srbski knez Milan, kateri se je z brzovlakom iz Italije pripeljal, je po pol ure trajajočem mudenji na Zidanemmostu na Dunaj dalje odšel. Spremljevala ga je šestorica gospopov, ki so v Italijanskem salon-skem vozu poleg njega sedeli.

— (Drage miši.) Iz Rutarž na Furlanskem se „Soči“ piše: Dolgo časa je hranil naš kmet sto goldinarjev v skrinji, da bi si nekaj zemlje ukupil. A ko je hotel stotak oddati, našel ga je popolnoma razcufranega: prišle so namreč miši do njega in ga razjedle. Kedaj bodo kmetje tako pametni, da bodo v dobro zaprte shrambe denar shraujali? —

Dunajska borza 26 septembra.

Akcije narodne banke	988	—	—
Kreditne akcije	249	25	—
Napol.	8	79 1/2	—
Srebro	103	80	—

Patentirana

ročna mašina za mlatiti
ležeče in vozne vlečke.
Vlačilna mlatilna mašina
s snaženjem in brez
na 1, 2, 3, 4 konje
ponuja z garancijo
fabrika za mlatilne mašine
Umrath & Comp.
v Pragi.

Katalogi s podobami, cenami itd. se pošljejo, ako kdo želi. (167—13)

Glavno zastopstvo za Kranjsko pri gosp. Jos. Debevec v Ljubljani.

Znamenje časa!

Samo zavolj slabe kupčije

prodajam odslej tudi na drobno in sicer zelo pod pridlavno ceno eno fino moško srajco s travérprsi gl. 1.70; 1.90; 2.20. eno spleteno za gostijo ali ples gl. 1.90; 2.20; 2.50. ene gatijske iz planinskega platna 95 kr.; gl. 1.10. eno fino korseto za gospo, fantazijsko ali spleteno gl. 2; 2.50; 3.50. šest platnenih robcev gl. 1; 1.50. dvanajst parov nogovic (schweissauger) gl. 1.10; 1.50. Naročila iz dežele se proti podvzetju natančno in zvesto izvrše; nepovšečno se brez ovire zamenja. Naročila na debelo dobodo zraven najnižjih cen še rabat. Pri naročilih zadostuje, da se pošlje mera v centimetrih ali pa s kako nitjo. (233—5)

Samo pri J. Deutsch,

Dunaj II. Bezirk, Cirkusgasse Nr. 3.

Podpisani se priporočā, skiciranje se na 20letno prakso v državnih in privatnih službah, p. t. obhajanju, posebno gospodom občinskim predstojnikom in posestnikom, za izvršenje
geometričnih risanj, razdeljenjenj zemljišč, za izdelavanje planov,
kakor za vsa v to stroko spadajoča dela, zagotavlja najcenejše zaračunjenje ter je porok za najhitrajše izvršenje.
V Ljubljani, v Gradski št. 16.

Berthold Vetter.

geometer.

Ein neues Abonnement beginnt eben auf:

CORNELIA

Wiener illustrierte Moden- und Damenzeitung.

Am 1. und 16. eines jeden Monats erscheint regelmässig eine Arbeits-Nummer von 8 Seiten, eine Unterhaltungs-Nummer von 4 Seiten, ein Schnittmusterbogen in grössten Format.

Preis vierteljährlich mit freier Postzusendung nur 1 fl. 20 kr. ö. W., ganzjährlich bei Vorausbezahlung nur 4 fl. 50 kr. ö. W.

Noch nie, seitdem es Journale gibt, hat sich ein Blatt so rasch in allen Kreisen der Gesellschaft eingebürgert, wie die „Cornelia“.

Solche Erfolge können nur durch wirkliche Gediegenheit, Reichhaltigkeit und Billigkeit erzielt werden, und da Zahlen besser beweisen als Worte, geben wir eine vergleichende Uebersicht des Inhalts während der letzten drei Monate der „Cornelia“ und daneben des „Bazar“.

Die „Cornelia“ brachte:	Der „Bazar“ brachte:
344 Abbildungen	345 Abbildungen
78 Schnittmuster	66 Schnittmuster
49 Stickereivorlagen.	9 Stickereivorlagen.

Die „Cornelia“ enthielt somit, bei um ein Fünftel billigerem Abonnements-Preise, in drei Monaten nur eine Abbildung weniger als das Konkurrenzblatt, dagegen zwölf Schnittmuster und vierzig Stickereivorlagen mehr! Die „Modenwelt“ enthielt in denselben drei Monaten 36 Schnittmuster und 30 Stickereivorlagen weniger als die „Cornelia“.

Der Zweck des practischen Theils der „Cornelia“ ist, vermittelt der grössten Mannigfaltigkeit von geschmackvollen und doch einfachen Moden, sowie zahlreichen Handarbeiten, welche sämmtlich in den eigenen Wiener und Pariser Künstler-Ateliers der Verlagshandlung auf Holz gezeichnet und geschnitten werden, ein unentbehrlicher Rathgeber im täglichen Leben zu sein, sowie durch die vollkommenste Brauchbarkeit seiner deutlichen Schnittmuster jeder Dame Gelegenheit zu bieten, ihre eigene und der Kinder Toilette, Wäsche u. s. w. mit bedeutenden Ersparnissen selbst anzufertigen.

Der Inhalt eines Jahrganges der „Cornelia“ beziffert sich auf mindestens 1500 Original-Illustrationen, 200 Stickereivorlagen, 360 Schnittmuster, und es ist eine unumstössliche Thatsache, dass die „Cornelia“ das preiswürdigste und reichhaltigste Modenjournal von ganz Europa ist.

Die Redaction des belletristischen Theils stellt sich als Grundsatz, nur stylvolle, unterhaltende und belehrende Original-Artikel und künstlerisch ausgeführte Original-Illustrationen zu geben; sie will bildend und erfrischend auf die Frau wirken und wird darin durch Beiträge der beliebtesten Schriftsteller und Künstler unterstützt.

Abonnements werden per Postanweisung entgegengenommen vom
Cornelia-Verlag,
Wien VI. Magdalenenstrasse 23.

V založbi tiskarne družbe sv. Mohora v Celovcu je prišel na svitlo:

Anton Janežičev

slovensko-nemški slovar.

Drugi popravljeni in pomnoženi natis.

Mehko vezan 2 gold. 20 kr. Trdo vezan s platnenim hrptom 2 gl. 50 kr.

Dobiva se v tiskarnici družbe sv. Mohora v Celovcu in lahko se tudi naročeva pri vseh slov. knjigarjih.

Pridejan je slovarju: Spisek delavcev na slovenskem slovstvenem polji od l. 1550—1874.

Gg. učiteljem priporočamo:

Mali računar za 1. razred ljudskih šol.
Navod, kako naj učitelj začetnike po pripovedih računati uč. — Cena 50 kr. (270—1)

Podpisana je iz zavarovanja na smrt pri najbolj zaupanja vredni zavarovalnici za življenje

„Avstrijskem Greshamu“

zdaten znesek po generalnem zastopu tukaj — gosp. Val. Zeschko — prav na tanko in akuratno izplačano dobila, in ko se omenjeni družbi, in posebno njenemu zastopu zato najlepše zahvaljujem, morem pri tej priložnosti to društvo, sploh zavoljo svoje soliditete in realnosti znano, vsacemu najtopleje in najboljše priporočiti.

Marija Kosin,
udova hišnega posestnika.

(271—1)

Lekarna Piccoli „k angelju“

v Ljubljani, dunajska cesta št. 79.

Zdravniške droge, kemični in farmacevtični proizvodi na debelo in na drobno.

Naročila zunaj Ljubljane se naglo izvršujejo proti poštnemu povzetju in stroške za imbalazo in ekspedicijo itd. trpe gospodje komitenti. Prodajalcem se daje navadna nagrada.

Edina zaloga za Kranjsko sledečih artikeljnov:

Izleček iz Chine in Coke.

Najboljši dozjad znani želodčni liker. Moj izleček, ki je narejen na podlagi teh dveh predmetov in iz najboljšega blaga, ki mi prihaja od vira, me deva v stan, da ponudim občinstvu in zdravniški vedi zdravilo, katero se more smatrati za eno najboljših sredstev, da se odpravi slabost življenja, katera so kaže v razdraženosti živcev; da se odžene lenoba, ki zavira reproduktivno zmožnost; da se pospeši cirkulacija, da se olajša prebavljivost, in da se podá različnim organom in členom nova moč in novo življenje.
Cena flaše 80 kr.

Pravo norveško dorševo jetrno olje,

naravnost iz Bergena v Norvegiji naročeno.

Posebno se rabi to bergensko dorševo olje proti revmatičnim bolečinam, protinu, pred vsem pa proti škrofeljnom, proti sušici, kroničnim izpuščajem na koži in nervoznim bolečinam.
Cena originalne flaše 80 kr. a. v.

Voda lancasterske lilije. (Lancaster's Lily-Water.)

Liljeva voda je v elegantnem svetu tako rabljen toaletni predmet, da bi bilo vsako hvaljenje odvisno.

Le to je pri tem neobhodno potrebno, da se (70—14)

Šumeči prah, skatlja	— gl. 30 kr.
Trakovi za pok, s pravim angleškim jeklenim peresom za male otroke eden	1 " 20 "
— za dečke, eden	1 " 40 "
— za može, eden	1 " 80 "
— " z okinčano paloto, posebno fini in elegantni	2 " 40 "
Prsni klobučki iz gumielastike, eden	— " 40 "
Klistirne brizgalke, za otroke, ena	1 " 60 "
Irigatirji iz medi, za samoklistiranje, fini in elegantni, eden	6 " — "
Pravo borevniško žganje, flaša	— " 50 "
Repinčevo olje za ohranjenje las, flaša	— " 50 "
Zepne klysepumpe, s plehasto omarico, za samoklistiranje, ena	3 " — "

opozorijo nezne konsumentovke na to, da si izberejo dobro kvaliteto.

Rabljenje in izkušnja boste pokazale jasno, da je ena najboljših sort liljeve vode brez dvoma ona; ki je znana pod imenom lancasterska liljeva voda.

Ta voda dá koži nenadejano belost in mehkost, jo obvaruje prezgodnih gub, ter naredi, da vidoma zginejo.

Dalje se rabi, da se preženo pege in mozoli, in da ozdravi naglo poke, katere se naredé zaradi suše ali nekladka. Z eno besedo, ta voda je pravi zaklad za toaleto, zaradi česar jo po pravici vse dame, katerim je za lepoto mari, visoko cenijo in rabijo.

Cena flaše 1 gl.

Izleček iz tamarinde,

v praznoti koncentriran.

To zdravilo izredno oživlja in je izvrstno sredstvo proti nakopičenji žolča in gujilobi, ako se v manjših delih jemlje, ako pa se jemlje v večjih, potem pa na lahko naprej goni, pa telo zato ne boli in nema nobenih težav in neprijetnostij, zaradi česa je zdravniki pri vnetji želodeca in čev rabijo, kjer se je celo pri lahkih odganjalnih sredstvih bati vznemirjenja. Pri vnetji drobuh, pri žolčnih, žlezastih in gujilih mrzlicah, in pri krvnih tokih pač za bolnika nij prijetnejše pijače, nego je moj izleček, in ne boljše, ako je treba utolažiti večkrat tako hudo žejo.

Cena flaše 40 kr. a. v.

Nezmotljivo sredstvo proti mrzlici,

gotovo zdravi proti vsaki prenehovalni bolezni. Uspeh mojega zdravila je pa izkušena istina, in vsak bolnik, ki bo sam na sebi to zdravilo poskusil, se bode vesel prepiral, da je najkrepkejše in najgotovejše sredstvo zoper mrzlico med vsemi dozjad znanimi. Mrzlica, ki se je s tem ozdravila, se ne povrne, in zdravje vzcveté iz nova, ne da bi se slabi nasledki čutili, ki so pri rabljenji enakih zdravil navadni.

Flaša košta 80 kr. a. v.

Zobje in zobno meso.

Snažnost ust in zob je z lepoto in zdravjem človekovim tesno zvezana.

Zobje ki se ne snažijo vsak dan, razširjajo neprijeten, večkrat zelo hud duh, se večkrat prevlečejo z nelepjo, večkrat umazano rečjo, in jih počasi kostno jedenje tako napade, da prouzročujejo najhujše bolečine in se z njimi ne da žvečiti. Kot prvi nasledki tega sta slabo prebavljenje in shušanje.

Od vsega tega obvaruje vsakdanje rabljenje moje ustne vode in mojega zobnega prahu, kajti ta dva produkta služita osobito za to, da se ojači zobno meso, da se odpravi gobasto zobno meso, da se ohrani zdravi duh sape in naravna barva zob, da se zavarujejo pred kostnim jedenjem, pred zobnim kamenom, ki je zobni glazuri tako nevaren.

Cena flaše ustne vode 60 kr., skatlja zobnega prahu 40 kr. a. v.

Životna esencija, flaša	— gl. 10 kr.
Životni balzam po Seehoferji 1 El.	— " 10 "
Mandeljnova moka (namesto žajfe) za olepšanje in ohranjenje kože, 1 paket	— " 10 "
Povsem svetu znane Menotti-pastile, nezmotno sredstvo proti kašlju, skatlja	— " 75 "
Mlečne pumpe, ena	— " 80 "
Materne brizgalke z ravnim nasadom — z vpognjenim gumijevim nasadom	2 " 40 "
Oksfordska esencija, ces. kr. izkl. priv. S to imenitno esencijo se v enem trenutku ozdravi najhujša zobna bolečina, flaša	— " 50 "
Pravi Seidlitzovi prah, skatlja	— " 80 "
Pagliano-sirup iz Florence, zdravil-	

stvo za očete, ali domači zdravnik, flaša	1 gl. — kr.
Rajzev prah, ekstrafin, nežnim konsumentovkam priporočen za najboljši kvaliteto, prijeten duh in nizko ceno, 1 skatlja	— " 40 "
— 1 paket	— " 10 "
Sesalne cevke, ena	— " 10 "
— fina ena	— " 20 "
Sesalna flašica, popolnem garnirana, s sesalno cevjo, ena	— " 80 "
Suspensoriji, iz najfin. platna eden elastični, iz svile, posebno fini pa elegantni	— " 40 "
Štejeje kapljice s flačonom v etuisu eden	— " 60 "
Uretralne brizgalke, ena	— " 40 "

Da se zavaruje vsako ponarejevanje, prosijo se gospodje komitenti, da se pri nakupovanju obrnejo naravnost na lekarno Piccoli „k angelju“, dunajska cesta št. 79.